

Drs. B.S. van der Valk vlooid de bijbel uit en schreef er een vernietigend boek over

Spontaan dringt er weleens een kerkelijk lied hinderlijk binnen

■ **KROPSWOLDE** - Bij de EO-koorzang op het scherm kan hij zich vaak niet bedwingen. Dan verheft hij samen met de gelovigen luide zijn stem. Ook wil een kerkelijk lied weleens spontaan zijn geest binnendringen en er hinderlijk bezit van nemen. Drs. B.S. van der Valk (56, biochemicus, natuurfilosoof, kunstenaar, bijbelvorser) blijft zijn 'artikel 31'-verleden onafwendbaar met zich mee meevoeren. Ook al heeft hij reeds lang geleden afstand van de kerk genomen.

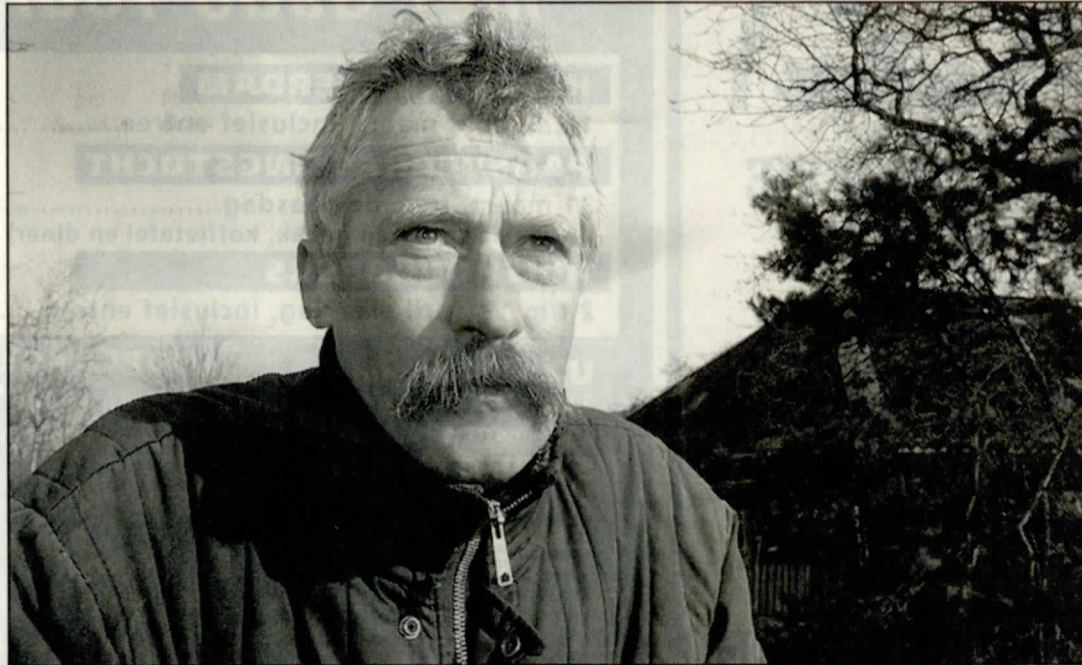
Door **Barend Strang**

Niettemin heeft hij zich de laatste tijd intensief met bijbelstudie beziggehouden. Hij heeft de bijbel uitgevlooid en uitgeplozen en zijn conclusie is niet mals: er klopt weinig van. Zijn bevindingen heeft hij neergelegd in een boek dat de afgelopen week het licht zag onder de titel 'Verdund water'.

Van der Valk: „Het doel van het onderzoek was aanwijzingen te vinden dat de doorgaans aan de bijbel toegekende status van heilige schrift op misverstanden moet berusten. (...) Het meest opzienbarende resultaat van de onderzoek is het wetenschappelijke bewijs dat het oude en nieuwe testament zijn geschreven door elkaar bekende personen, door tijdgenoten. Voor veel lokale gelovigen is het niet minder opzienbarend dat zowel de statenvertaling als de nieuwe vertaling van een bedroevende allure is en dat de nieuwe vertaling dan nog weer veel bedroevender is dan de oude.”

Bijbel vervalsing

Vorig jaar zag het eerste boek van Van der Valk het licht: „Het holle vaten syndroom”, onder het pseudoniem 'Kiko van de Ghorst', de naam van zijn overleden hond. In dat boek werkte hij de stelling uit dat de bijbel een vervalsing is. Van uitgeverzijde bestond er geen belangstelling voor. „Ze wisten niet hoe snel ze het terug moesten sturen.” Van der Valk besloot zelf een uitgeverij te beginnen: Uitgeverij Sjimpan. „Dat komt van chim-

▲ Drs. B.S. van der Valk: „Het was vreselijk moeilijk om er vat op te krijgen.”

Foto: Harry Tielman

pansee. Je moet tenslotte een naam hebben.”

Met de publiciteit rond dat boek liep het niet naar wens. Het Nieuwsblad van het Noorden kwam de schrijver interviewen, maar zag af van een verhaal in de krant. Volgens Van der Valk had dat te maken met de geloofsovertuiging van de betrokken journalist. Dus diende hij een klacht in bij de Raad van de Journalistiek. Die achtte de klacht ongegrond omdat van onzorgvuldig handelen niets was gebleken. In de uitspraak van de Raad van de Journalistiek staat dat de betrokken redacteur geestelijk leven aanvankelijk wel geïnteresseerd was in het onderwerp. „Tijdens het interview met klager kwam hij echter tot de conclusie dat hij het betoog van klager warrig en onsamenhangend vond. Zijn collega's kwamen tot dezelfde conclusie. Na een journalistieke afweging

is het uiteindelijk niet tot een artikel gekomen.” Zo raakte dat eerste boek compleet in de vergetelheid. Want de schrijver had al zijn kaarten op het Nieuwsblad gezet.

Van der Valk studeerde biochemie aan de Rijksuniversiteit Groningen, met als bijvak natuurfilosofie. Hij schreef een proefschrift over 'wijsgerige consequenties van de evolutieer', maar tot een promotie kwam het niet. „Omdat m'n baas op de universiteit rooms-katholiek was.” Vervolgens ging hij het onderwijs in. Na een periode in Doetinchem werd hij scheikundeleraar in Hoogezand. „Daar werd ik er uitgetrapt. Om onbenullige redenen. De rector ontkende niet dat ik een goeie leraar was, maar hij mocht me niet. Er ligt over mij nog een dossier van een pagina of tachtig op het gemeentehuis.”

Hij kwam op wachtgeld en belandde in de

ww, daarna in de bijstand. Toen bij een bevriende smid bleek dat hij vaardig het lasapparaat kon hanteren, ging hij naar Academie Minerva. Daar werd hij in vier jaar omgeschoold tot beeldend kunstenaar op het terrein van de ijzerplastieken. De BKR, de Beeldende Kunstenaars Regeling, werd zijn nieuwe bron van inkomsten. Maar de BKR werd afgeschaft. En een andersoortige uitkering wilde Van der Valk niet. Dat werd te ingewikkeld. Nu beschouwt hij zichzelf als kleine zelfstandige. „Mijn geliefde verdient zoveel dat we er van kunnen leven.” Hij verbouwde zelf zijn boerderij achter aan een zandweg in Kropswolde, al had hij enige tijd nodig om de kunst van het metselen goed in de vingers te krijgen. Maar het is vakwerk geworden, compleet met gaten in de muren waardoor de hond vrijelijk in en uit kan lopen.

Uitzoeken

De bijbel eiste de afgelopen tijd alle aandacht. „Ik ben een studiehoofd en ik vroeg me af wat de mensen er in zien. Het was vreselijk moeilijk om er vat op te krijgen. Hoe is zo'n chaos aan verhalen bij elkaar gekomen... Ik heb er lol in gehad dat uit te zoeken.” Van der Valk trof heel wat tegenstrijdigheden aan, verhalen die niet in overeenstemming met elkaar waren. Hij kwam tot de conclusie dat veel in het oude testament uit dezelfde bron komt of is overgeschreven. „Ik kan alleen niet nagaan wat er wél aan brokken historische verhalen is gebruikt. Maar de schrijvers maken allemaal dezelfde kolossale fouten.”

Jezus een historische figuur? „Nee”, zegt Van der Valk. „Net als Mozes en Paulus. Hij is alleen maar bedacht om de angst voor de dood weg te nemen. Zo biedt het geloof het voordeel dat je die angst kwijt bent en het eeuwige leven kunt verwachten.”

Twijfel kent Van der Valk niet. Heeft de biochemicus, natuurfilosoof, kunstenaar en bijbelvorser hier echt wetenschappelijk onderzoek verricht? „Ja”, zegt hij. „Want alles wat ik zeg is controleerbaar.”